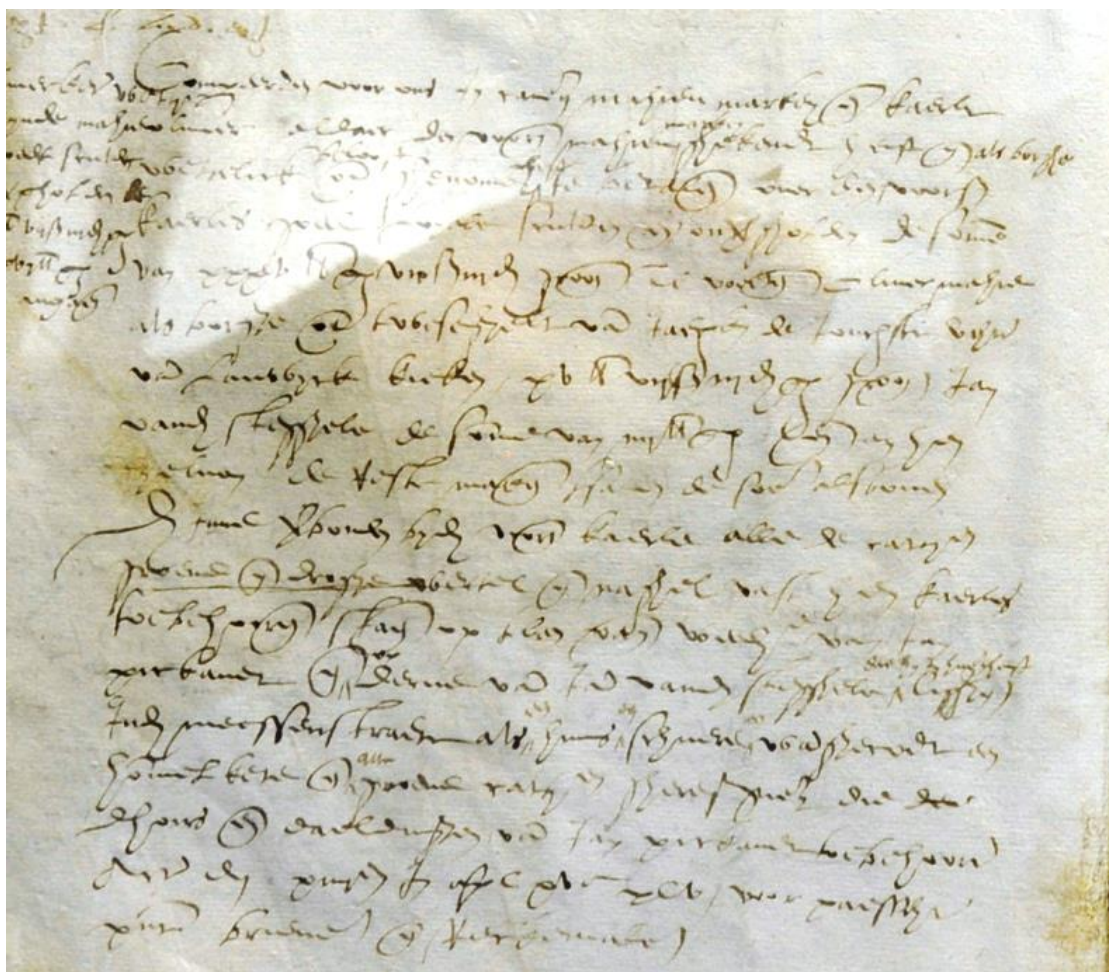

Jaar 1546 - 1549 – Guido Vandermarliere

30 januari 1546 – Andries de Corte oudt Clays Fobert kosteloos en schadeloos - SAP 394 - Folio 103 verso

Andries de Corten belooft voor kuerheers vande stede van Poperinghen **Willem de Reckemaeker ende Jan Witz** al wettelick ten garanderen ende indempneren - te houdenen costeloos ende scadeloos - te weeten van **Clays Fobert** ende dat van alzulcke boortocht alzo door den voornoemde Andries hem gheconstitueert ten betaelen seven ponden ende by seven jaeren telcken jaeren xij pond parisic danof het eersren jaer vallen zal te baefmessen in tjaer xvc xlvj tich ende alzo voort van jaere ten jaeren van paymenten te paymenten - totter vuller betalinghe ende in versekerthede vande voorseide Willem zo verbindt daerinnen de voorschreven Andries de drien delen van een lynen lants **hommelhof** zynde - liggheende an **tHellenstraetjen** jehgens over Frans Bollaert - **twelcken een driehoucken is** Actum den xxx en in lauwe xvc vyfenveertich

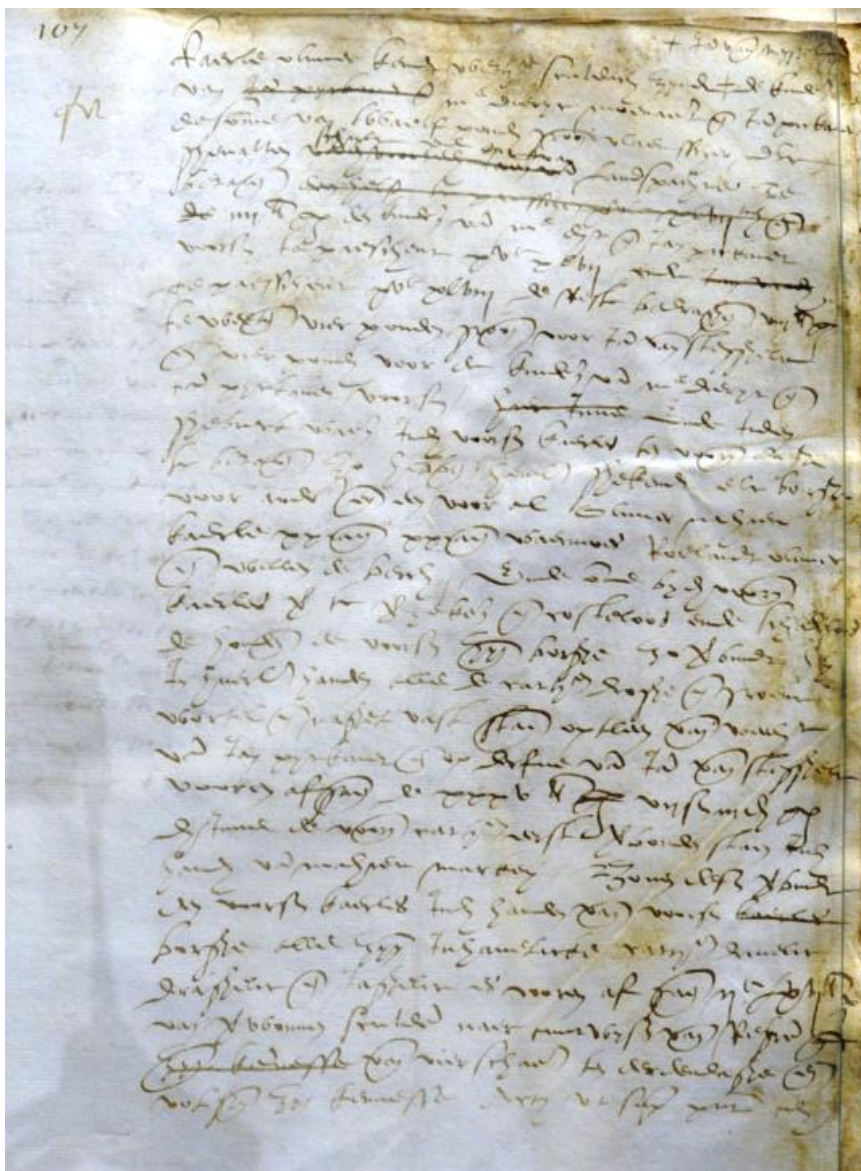
14 april 1546 – Een hommelkete in de Meessestraete - SAP 394 - Folio 106 verso

Compareerden voor ons in camer **Mahieu Markey ende Kaerle Olivier**

aldaer de voornoemde Mahieu Markey bekendt heift end als borghe wettelyck beloofte ende ghenomen heift te betalen over den voorseide Kaerles goede ende loyalen schulden ende onvergholden -
 de somme van xxxv pond xj schele iij deniers grooten
 te weten Olivier Mahie als borgh omme tweese ghelt van Jacxken de jonghste vyn van Lauwyck Kieken – xv pond vij schele iij deniers grooten Jan vande Stegghele –
 de somme van iij pond grooten ende an hem zelven de reste – makende tsamen de somme als boven –
 hierinne verbonden byden voornoemde Kaerle alle de catheilen – groene ende droghe staende op tlandt vande weede van Jan Pickavet ende op derve van Jan vande Stegghele -
 ligghe inde Meessenstraete als een huus, schuere, waghencodt en **hommelkete** ende alle groene cathelenghereserveert die dhoirs ende daelinghen van Jan Pickavet toebehooren
 Actum den xiiij in april xvc xlv voor paesschent
 Present Brievre ende Reckemaeker

14 april 1546 – Karle Olivier heeft schulden - SAP 394 – Folio 107

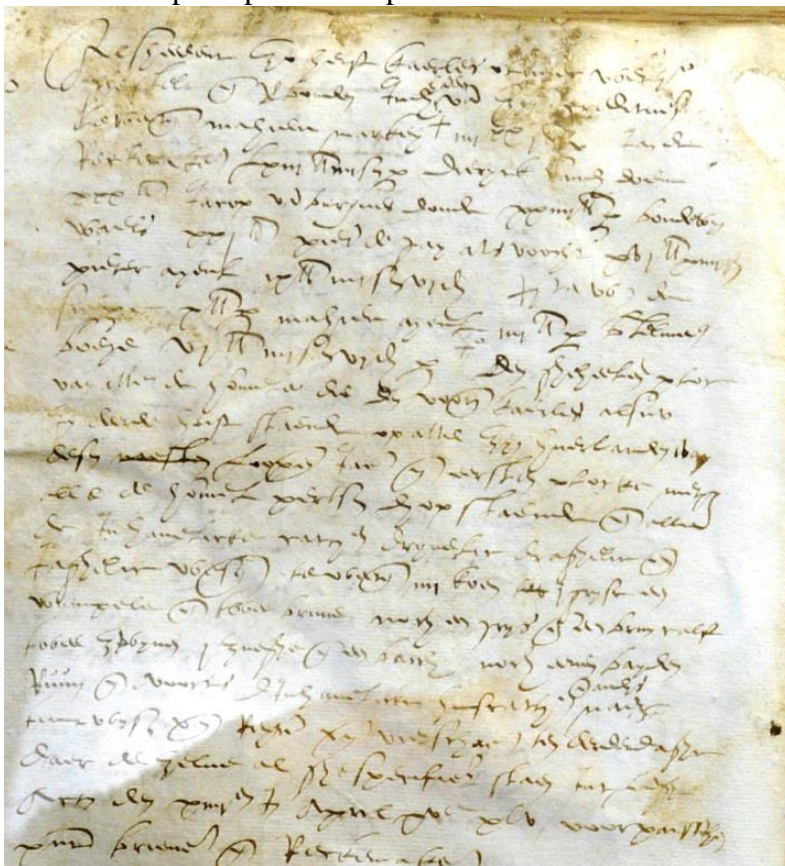
Kaerle Olivier kent wettelick sculdich zynde **Jan van Stegghele** ende **de kinder van meester Dieryc Moeraert** ende **Jan Pickavet**

de somme van twaelf ponden grooten vlaemsscher munte – ghevallen landspachte - te betalen iij pond grooten de kinde van meester Dieryc ende Jan Pickavet voirschreven te paesschent xvc xlvij ende te paesschent xvc xlvij - de reste bedraghende viij pond groten - te weeten vier ponden grooten voor Jan vande Stegghele ende vier ponden voor de kinderen van meester Dieryc ende Jan Pyckavet voorseit ende indien in gebreck waere den voorseide Kaerle te voornoemde date te betalen – zo hebben hemlieden ghekend - elc borghe voor ander ende een voor al - Olivier Mahieu -

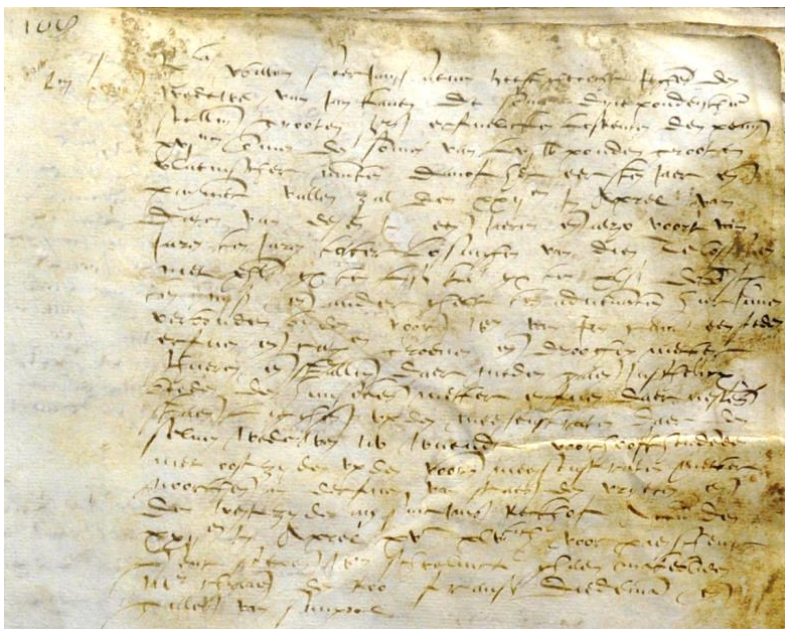
Kieken Chrispiaen - Chrispiaen Waermoes - Roelandt Olivier ende Willem de Berch

Ende omme byden voornoemde Kaerle te verzekeren ende costeloos ende schadeloos te houden de voorseide zynen borghe – zo verbindt hy in huerlieden ahnden alle de cathelen – droghe ende groene – wertel ende naghelvast staende staende **op tleen vande weedewe van Jan Pyckavet** ende op erfve van Jan vander Stegghelen voornoemd - afgaende de xxxv pond vij schele iij deniers grooten daerinne de voornoemde catehelen eerst verbonden staen inde handen van Mahieu Maerkey –

Zo met desen verbindt de voorseide Kaerle inde handen vande voorschreven borghe alle zyn inhavelicke catheilen - drivelic, draghelic ende jaghelic – es vooren af gaende ijc lxvj pond van verwonnen schulden naer vutwysen vande register van de vierschaere ten derden deaghe ende volghende zyn kennesse Actum ut supra – present scepenen

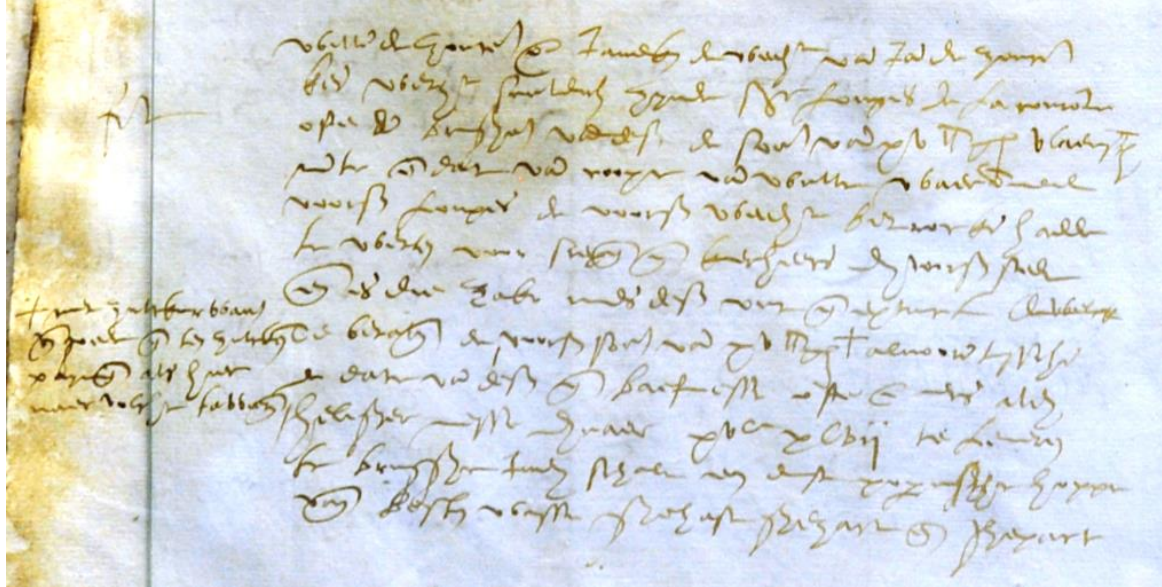

Als hedent zo heift Kaerle Oliver wettelick ghestelt ende verbonden inde handen van ... Te weten Mahieu Maerkey iijj xx – 80 - – Jan de Reckemaeker lxijj – 43 - pond iijj schele parisis – Dyerick vande Doene xxx pond – 30 - – Jacop van Burgues doude xxiiij parisis – 24 - Boudewyn Waels xxj pond – 21 - Pieter de Gay als voocht xvj – 16 - pond xiiij schele – Pieter Ayeul ix pond iijj schele vj deniers – Relicta Willem de Snepe x pond parisis – Mahieu Ayeul iijj pond parisis – Bertelyne Boeye vj pond iijj schele vj deniers parisis – **den gheheelen ploc van alle de hommele** die den voornoemde Kaerles alsnu in derde - de aarde - heift staende op alle zyn huerlanden van desen loopende jaere ende eersten plocke metgaders alle de **hommelperssen** daerop staende ende alle de havelicke catheilen dryvelic – draghelic ende jaghelic wesende – te weeten iijj koeien – 1 gryse – een wampele ende twee brune – noch een gryse ende een brun calf – twee zwynen – 1 zueghe ende een barch – noch eenen bayden ruun ende voorts d’inhavelicke huuscatheilen

ende ander naer tuvtwysen vande register van de vierschaere ten derden daghe daer de zelve al ghespecifiert staen int langhe.
Actum den xiiij in april xvc xlv voor paesschen
Present Bruene ende Reckemaker

30 oktober 1546 - Willem en Jan de Zoutere kochten Wulle bij Loupes de la Comote - SAP 394 - Folio 115 verso

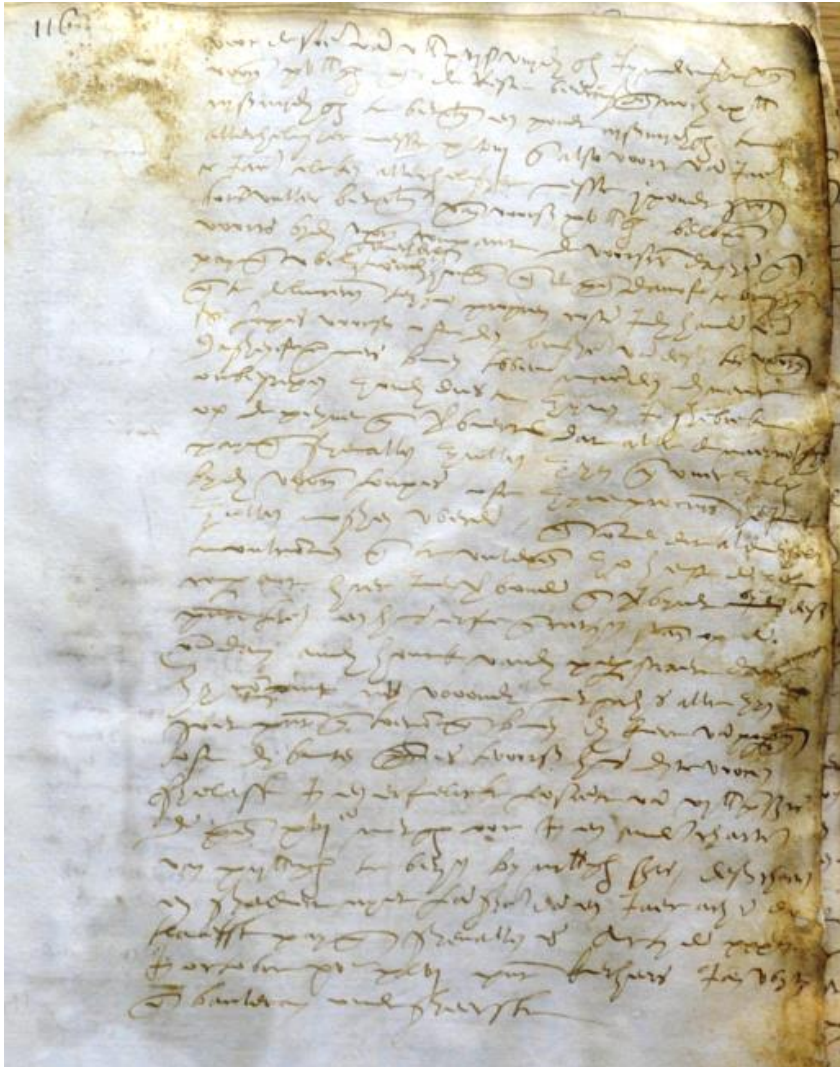

Willem de Zouter ende Janeken - de weede van Jan de Zouter

kent wettelick schuldich zynde **sieur Loupes de la comote** ofte de briengher van desen de somme van xv pond grooten vlaemsscher munte
ende dat **van coope van wulle** waeromme de voorseide Loupes de voorseide weede betrocken hadde in wetten van scepenen ende kuerheers der voorseide stede
ende is die zake mids desen vut ende extinct -
te betaelen de voorseide somme van xv pond grooten met zulcker betalinghe ende goed ende ten zulcken payment als hier naer volcht te betalen -
alvooren tusschen de date van desen ende baefmesse ofte alderheligher messe daernaer xvc xlvij - te leveren **te Brugghe inde schale** één dust Poperynghesche hoppe vande lesten wasse ghehast¹ - ghezact ende ghepact - voor de somme van v pond xvj schele viij deniers grooten in minderinghe vande voornoemde xv pond grooten ende de reste vervanghende
Noch ix pond iij schele iij deniers grooten te betalen een pond iij schele iij deniers grooten te aller helighermesse xlviij ende also voort van jaere te jaere telcken allerheilighermesse j pondt grooten tot vuller betaelinghe van de voorseide xv pond grooten -
belovende voorts biden voornoemde comparant de voorschreven daghe ende payment wel ende duechdelick te onderhouden -ende de penninghen danof te bringhen ende te leveren te zynen propren coste inde handen van sieur Loupes voorseid ofte de bringher van desen -
ten voornoemde daghe ofte emmers binnen twee maenden daernaer onbegrepen zonder dies te zyne in ghebreck
up de peyne ende verbeure dat alle de naervolghende payment ghefallen zullen zyn ende over zulcx byden voornoemde Loupes ofte zyne procureurs ghe-int zullen moghen werden ende omme dit aldaer selve te vulcommen ende te vuldoenen
zo heift de zelve comparant hierinne verbonden ende verbyndt by dese presente letteren

¹ Ghehast = in de ast gedroogd

een hus, erfve ende catehelen staende op de Overdam ande houck vande Pepestraete
 daer hy comparant nu woondt
 metgaders alle zyn goet - present ende toecommende - binnen de keure van Poperinghe ofte
 daer buuten
 ende is tvoorseide hus daer ten voornoemd ghelast in een erfvelicke losrente van vj pond
 parisis sjaers - de penninck xvj -

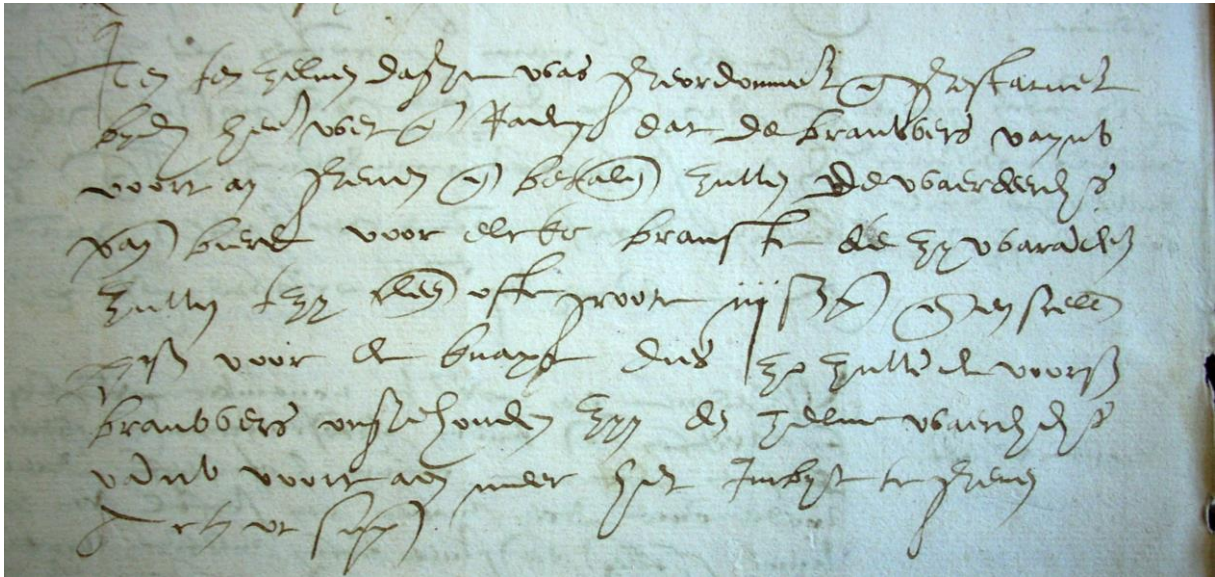

metgaders ooc in een
 ander chaerter van xij
 pond grooten te betaelen
 by iij pond grooten sjaers
 - dese chaerter en
 ghecedeert nyet langher
 dan een jaer
 Actum den xxxste in
 october xvc xlvj
 Present kuerheers Jan
 Wytz ende Bauderan
 Oudegheerste

*Zie ook de akte van de 6de
 september 1546*

15 november 1546 – **De brouwers en warrandeers** - Resoluties A – Folio 51 verso

Item ten zelven daghe was gheordonnert ende ghestatueert byden heere - wet ende raden
dat de brauwers van nu voortan gheven ende betalen zullen
 de waerdeers van de bierre voor elck brauste die zy waranderen zullen –
 tzy cleen ofte groot –
 iij schele parisis ende een schele x schele voor de knape –
 dus zo zullen voorseyde brauwers onghhouden zijn de zelve warrendeers van nu voortan
 meer **het inby**t te gheven
 Actum ut supra

De warrandeerders van de biere – krijgen vanaf nu geen ‘inbyt’ meer als ze het bier gaan warranderen bij de brouwers.

*Inbijt wordt door het WNT omschreven als: Ontbijt. Kil. inbijt, ientaculum, praniolum. Zoo nog heden in het Wvla. Zie De Bo 456 op inbijt, doch het woord heeft daar de ruimere beteekenis *aanvang, begin* aangenomen, terwijl die van *ontbijt* aan inbeet is eigen gebleven. Vgl. inbeet.*

Jaar 1547

21 maart 1547 - SAP 394 – Folio 120

Janneken – relicta Jan Veike kendt schuldich zynde van goeden schult, loyael ende onvergholden gherekents ghelt

De somme van xliij pond sx schele vlaemsscher munte – te betalen by zes ponden parisis sjaers – wanof deerste vj pond parisis ende jaerschaere vallen zal ten baefmesse eerstcommende in tjaer xvc xlvijij ende zo voort van jaere ten jaere telckendt vj pond parisis totter vuller betalinghe van de voornoemde somme van xliij pond – hierinne verbonden byde voornoemde weede deen helft van de huuse, erfve ende cathelen daer zoe nu wonende es – staende op dYperstraete tusschent den huuse van Jooris Fobert – metter zuudt westzyde ende metter oostzyde an thommelhof van Jan van Steghelen
Actum vut supra
Present de selve kuerheers

7 november 1547 – Gaugierder **Pieter Joris** aangesteld – Resoluties

Ten zelven daghe gheordonneert dat **Pieter Joris** van nu voorts zal zyn **gaugierder van de stede** ende dat *men* gheen wynen wercken zal inde absentie vande zelven – puer ende verre dat hy vercryghelic waert ende zal hiervooren ontfanghen daermets voort dit jaer vj pond parisis ende dien volghende en zal hem nyemant vervoorderen te presenteren wyn ofte **bier** inden absentie vanden voornoemde gaugierder ende dat hy wel ende deghelick gaugieren zal en zulx alst behoort volghens de stile ende pensioen

Op dezelfde dag is er geordonneerd dat Pieter Joris

*Van nu af de 'gaugeerder' of de peiler – ook wel de pegelaar of in de latere Poperingse akten 'pekelaar' genoemd – aangesteld werd.
De pegelaar diegene die het bier of de wijn dus moest pegelen met een peilstok en dus het juiste volume er van bepalen. Het pegelen van het bier was des te belangrijker omdat men niet wilde dat er te veel 'water' in het bier zat.*

Jaar 1548

12 maart 1548- **Prijs van het bier** – SAP 467 - Resoluties A

Gheordonneert by de heere, de wet ende raeden dat men van nu voorts deen dobbel knol nyet hogher vercoopen zal ten tappe dan **de inghebrauwen crabbelaere**
Ende voorts dat de tappers gheen bier in doen en zullen, tsamen dan dat van eenen ende ghelycke assyse es

Te weten **crabbelaere, dobbel, knol ende kuete** tsamen
dobbel bier ende enckel knol tsamen,

ende **het cleene bier** alleene ende gheen ander

ende dat op de boete van iij pond parisis telcker reyse als hemlieden bevonden es ter contrarie doende

Ende de bierwerckers zullen ghehouden zyn tzelve te kennen te gheven d'officiers ende de waerdeerders van de biere

Actum den xij maert xvc xlvij

27 april 1548 - Verboden te bollen op de cauchie – SAP 467 - Resoluties A

Es gheordonneert by den heere ene de wet dat hem nyemant en vervoordere van nu voorts aen

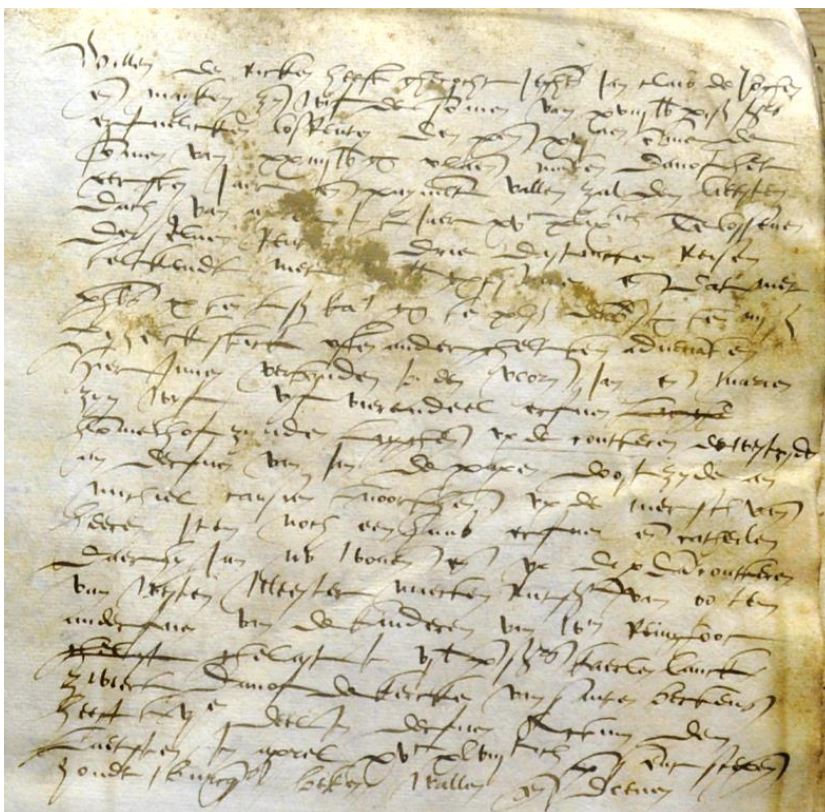
te bollen op de cauchie

nyet meer op werckedach dan op helich dach

ende dat op de boete van iij pond parisis ende correctie van de wet

Inschelycx is ooc verboden eenen yghelicken **te catsene** op de oude maerct noch op de nyeuwe maert binnen de hoochmesse, vespers ofte sermoen ende dat op ghelycken boete ende correctie

Actum de xxvij in april xvc xlvij

30 april 1548 – Willem de Rycke geeft een lening aan Jan Clais en Mayken - - SAP 394 – Folio 122

Willem de Ricke heift ghecocht jehens **Jan Clais** de jonghe ende **Mayken** zyn wyf

de somme van xvij pond parisis sjaers erfvelicke losrente –

den penninck xvj –

omme de somme van xxiiij pond grooten vlaemsscher munte –

danof het eersten jaer ende payment vallen zal den

laetsten dach van april int jaer xvc xlix-tich –

Te lossene den selve rente in drie distincte reisen telckendt met ... pond grooten tsjaers ende dat met philipsgulden te L schele – karolusgulden te xl schele – dobbel stuvers te iiij schele parisis elck tstick – ende ander ghelt ten advenante –

Hierinne verbonden by den voornoemde Jan ende Marie zyn wyf vyf vierendeel erfve **hommelhof** zynde langhes up de **Coutteren** – de westzyde an derfven van Jan de Pape –

doostzyde an Michiel Causie – tnoorthende up de mersch vande heere

Item noch een huus, erfve ende cathelen daer hy Jan nu woonende es up de

Iperdamcouteren – van westen meester Maerten Rutsh – van oosten ande erve van de kinderen van Willem Reinvoor –

ghelast in vj pond parisis sjaers Kaerle Lanckzweert danof de kercke van Sinte Bertens heeft t vjde deel in derfve

Actum den laetsten in april xvc xlvijij tich

Present scepenen Hondt- Burgues – Beke – Wallin ende Doene

Andries de Clercq kent schuldich zynde **Willem Coppin**

de somme van xlij pond x schele parisis ter cause van **coope van hommele**

belovende de zelve somme te betalen te baerfmesse

eerstcommende ofte Sinte Maertensmesse daernaer onbegrepen -

ende omme tselve te verzekeren zoo verbint daervooren de voorseide Clercq zyn huus ende

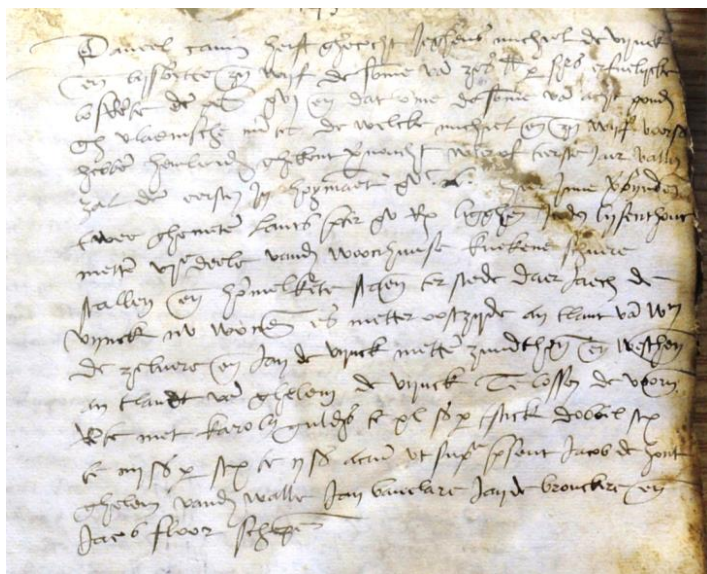
voort zulc catthel als hy heeft staende op **thelichs sacraments erfve** op **dYperstraete**

byde baillie -

daer hy Andries nu woonende es ende es verwyst te betaleen

Actum den ix in meye xvc xlix

1 juli 1549 – Daneel Caning geeft een lening aan Michiel de Vynck - SAP 394 – Folio 143

Daneel Canin heift ghecocht jehens

Michiel de Vynck ende Lysbette

zyn wyf –

de somme van zes ponden parisis

sjaers erfvelikke losrente – de

penning xvj

ende dat omme de somme van acht

ponden grooten vlaemsscher munt –

de welcke Michiel ende zyn wyff

voorseit hebben heurlieden ghekent

vernoucht –

wannof teerstee jaer vallen zal de

eersten in hoymaent xvc L –

Hierinne verbyndende twee

ghemeten lants preter xv roeden –

ligghende inden **Lysenthouck** metter

vj deele vande woonhuuse – kuekene – schuere – stallen ende **hommelkete** – staende ter stede

daer Jacques de Vinck nu woonende es – metter oostzyde an tlant van Willem de Zelve

ende Jan de Vynck

Te lossene de voornoemde rente met karolusgulden te xl schele parisis tstick – dobbel

stuvers te iiij schele parisis – stuvers te ij schele

Actum ut supra

Present Jacob de Hont – Ghilein vande Walle – Jan Bavelare – Jan de Brouckere ende Jacob

Floor – schepenen

26 juli 1549 – Jan Marselis heeft schulden bij Joris Eyssen - SAP 394 - folio 146

Jan Marselis filius Willem volghende zyne kennesse - es ghewyst te betalen **Jooris Eyssen**

de somme van lx pond parisiis –

te betaelene te baerfmesse 1549 ende indien de voornoemde Jan in ghebreke ware

tvoorschreven te betaelene ten voornoemde daghe -

zo verbynt de voornoemde Jan daerinne om daerup zyn penninghen te recouvreren ende

voorts by vulwettighe hersekeringhe te procederen

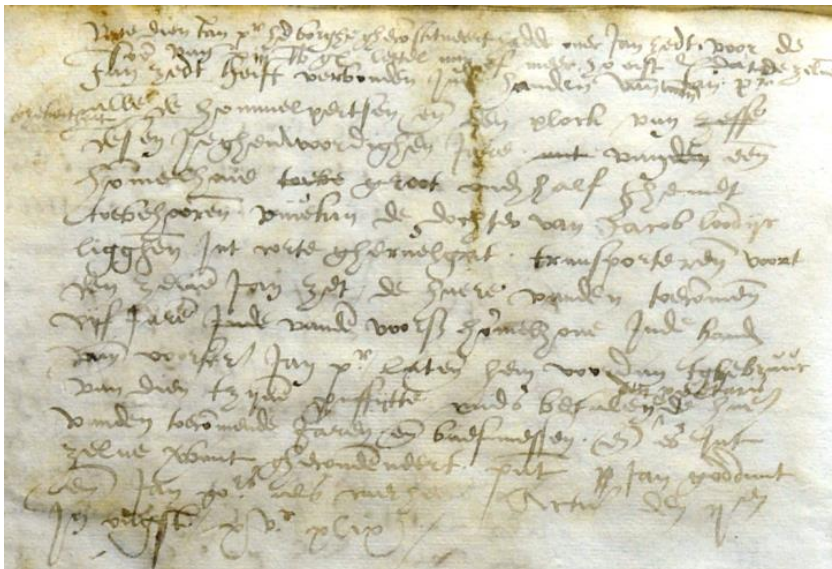
eerst een ghemet preter xvj roeden lands ligghende inden **Hellehouck** metten noordhende an

tlandt van Lamsen Syhier ende Willem Scrolync

Item noch een half ghemet ende een half vierendeel lands inden zelveu houc **bestaende met hommele ende ghers** bachten thuze daer Kaerle Wenis nu woont - de oostzyde an tlandt van relict Frans vande Walle – renunchierende mids desen alle wettelicke proceduren up elcander gheoorboort - twelcke appointement voorseide by Ghelein de Berch ghemaect es Actum den xxvj in hoymanet xvc xlix Present Jan Godduut - Frans Diedeman - cuerheers

2 augustus 1549 – Jan Pieter borg SAP 394 - Folio 144 verso

Vute dien **Jan Pieter** hem borghe geconstitueert hadde over **Jan Zedt** voor de somme van xij pond grooten - lettel min of meer - so eist dat de zelve Jan Zedt heift verbonden inde handen vand Jan Pieter **alle de hommelpertsen ende den plock van desen jegenwoordighen jaere eenen hommelhove** - onderhalf ghemet toebehoorende **Vineken de dochter van Jacob Lodyck** lighende int **Corte Ghervelgat** – transporterende voort by den zelve Jan Zedt de huere vanden toecommende vijf jaeren vanden voorseide hommelhove inde handen vande voorschreven Jan Pieter - latende hem voor dan tgebruuc van dien - tzyne proffytte - mids betalende den proprietais de huere vanden toecommende jaeren ende baefmesse ende es int zelve verbant ghecondemneert -

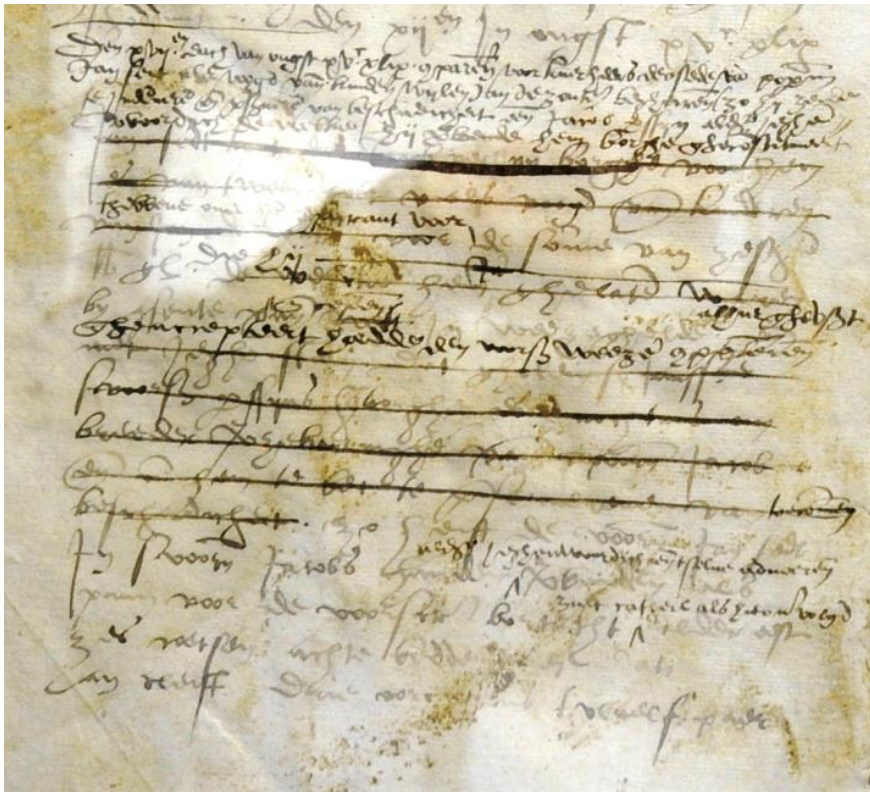

Present Jan Godduut ende Jan ... als cuerheers Actum den ijde in ougst xvc xlix

17 augustus 1549 – Jan Sedt verzekert Jacob Perssyn - SAP 394 – Folio 147 verso

Den xvij dach van ougst xvc xlix compareren voor kuerheers des stede van Poperinghe **Jan Sedt als voogd vande kinderen wylen Jan de Zoutere** beghinnende – zo hy zeyde – te indemneren ende versekeren van beschadicheyt eenen **Jacob Perssyn** aldaer jegenwoordich de welcke hy verkende hem borghe geconstitueert thebben omme hem comparant voor de somme van zestien ponden grooten die hy by consente vande scepenen gheaccepteert hadde den voorseide weeze apparenteerende –

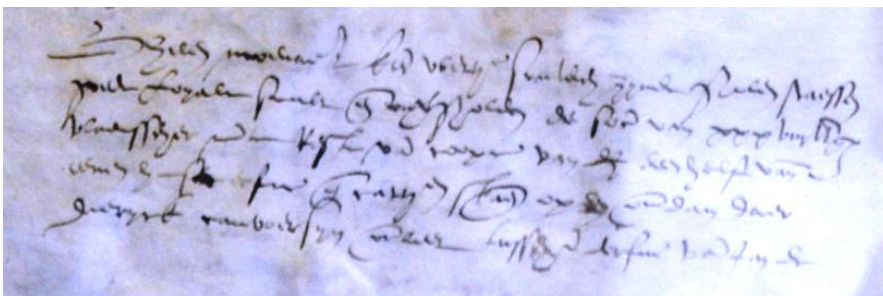
zo heift de voornoemde Jan ...in voornoemde Jacobs handen aldaer jeghenwoordigh ende

tselfe accepterende –
verbindende als
paeiement voor de
voorscreven borghe –
zulc catheil als hierna
volght -
Aldereerst zes coetsen,
achte bedden ende
datter daer an cleeft -
Drie oorcussens -
twaelf paer slaeplakens-
xij dwalen - xij
servetten - ix fluwinen -
eene groote tinnen
platteele -
vij cleene tinnen
plateelen - zs tinnen
pinten ene vier tinnen
zoutvaten - vier tinnen
vierendeels - twee
tinnen pinten -
zes candelaers - drie
ketels - twee yseren

potten - drie brandels - twee vellen manskeirels - deene met romenyssche ende dander met
vossenvellen - drie vrouwe hangherkins - een romenyssche vrrauwkeirle - een tafereel vande
Magdalene - vyf scabelle - een buffettafel - een schryne - een trissoo - twee scrapraen - drie
lepels ende alde gheen verkent verbonden ten stad end dage voorseid -
Present Scroonlynck ende Pours - kuerheers
- doorconde my es

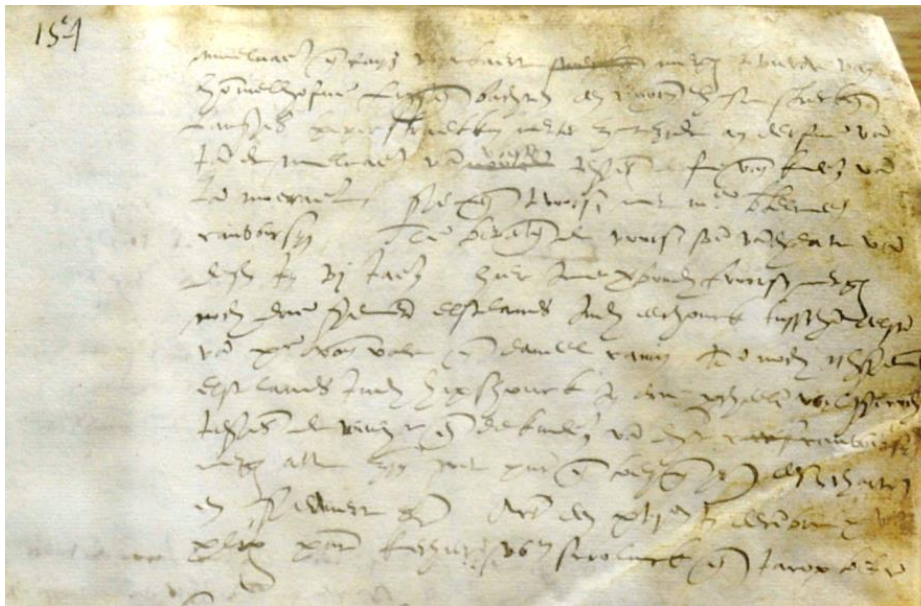
Den zelve Jan Sedt kendt schuldich den voorseide Jacob Perssyn **een duust homm**el te acht
pond paris elck hondert -
ende belooft de zelve te betaelen tallen tyden dies versocht zynde
Item boven desen kent schuldich den zelve - noch **een duust hommele in specie Sinte
Maertensmesse eerstcommende** -
in verzertheit vande voorschreven es verbindende inschelycx alle de voorschreven
parcheelen van catheilen int voorgaende verbandt ghespecifieert
Actum present de voorschreven cuerheers - anno ut supra

Ghilein Moeraert heeft
schulden - SAP 394 –
Folio 153 verso

Ghilein Moeraert kent
wettelick schuldich
zynde Ghilein Staessen
goet – loyale schult
ende onvergholden – de

somme van xxxvij pond gooten vlaemsscher mundte – reste van coope van deen helf van de

Huse, erfve ende catehelen staende op de **Overdam** daer Dieryck Cauwersyn weundt tusschen derfve van Jan de Meulenaere ende Frans Wyckaert – metgaders tvierde van de **hommelhofve** liggheende bachten de voornoeme huse – streckende langhs tPapestraetken – metten zuutzyde an

derfve van Jan de Muelenaere – van westen jehghens derfve van de kinderen van Jan Moeraert

5 november 1549 – Verbod op het samen brouwen en verkopen van bier – SAP 467 – Resoluties A

Es gheordonneert ende ghestatueert by heere, de wet ende raeden der stede van Poperinghe

dat van nu voortaan nyemand hem en vervoordere hier binnende stede ende keure van Poperinghe, waeranne tsaemen het ambacht van brauwe te doen ofte vut zijn name te doen doen

ende taverne te houden ende bier te tappen, te vercoopen ofte doen vercoopen

Nemaer zo wie het één ambacht zal willen doen,

die zal het ander moeten laten ende tzelve vut zyn naeme ooc nyet moghen doen doen

Ende dit op de boete van lx pond parisis voor de eerste reyse dat hij wert dies bevonden contrarie ghedaen te hebben ende op arbitraire correctie van de wet ende voort ende tverder reyse op ghelycke boete ende op een jaer lanc elc

van de voorschreven ambachten conjonctelick te vueren ofe op ander ende breeder correcte ter ter discretie van de wet.

Actum vde november xvc xlix

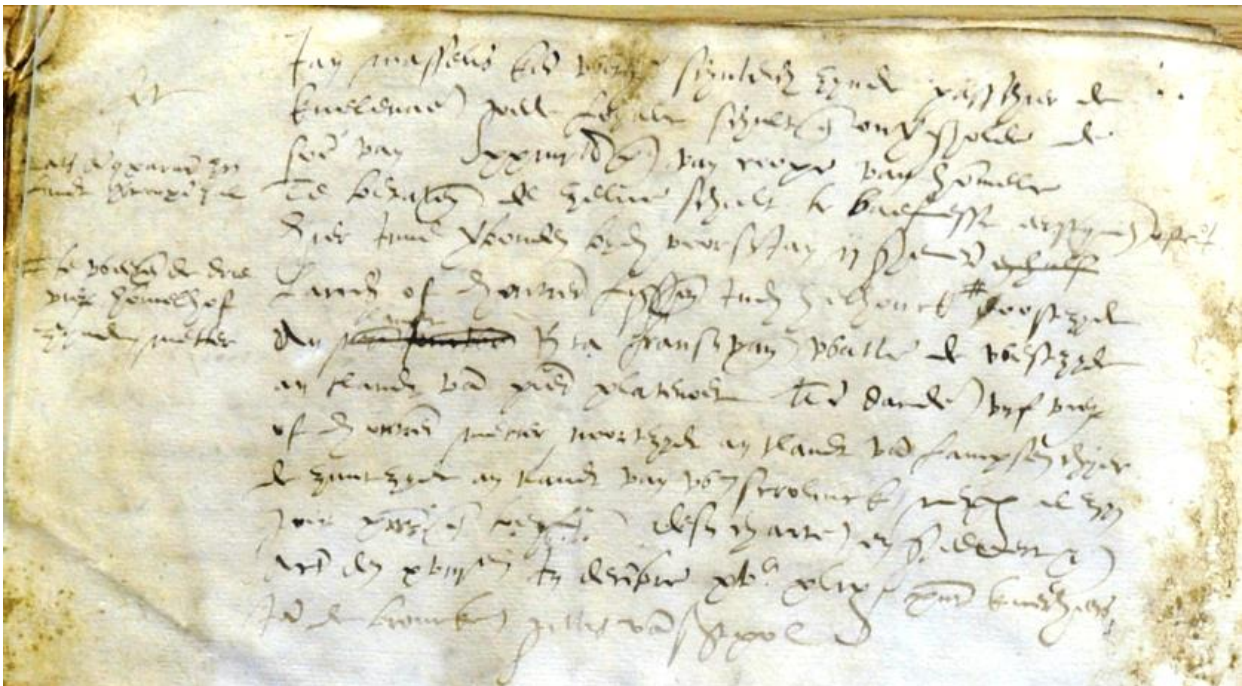
Cornelis Massijs

Myn man syn eyeren ontlaeyt in eens anders nest en laet myn ontpaeyt

9 december 1549 – Wijnverkoopers ter tappe – Resoluties A

Den ixde in december xvc xlix was gheordonneert biden heeren der wet ende raden dat voortaan alle de wynen die te tappe maer gheldende zyn viij – 8 - gulden de stoope ende van daer by neerwaert nyet meer gheven en zullen van assyse – *accijns* - dan ix – 9 - schele parisis van elcken stoop ter wederroupen vande wet Voorts dat zo wie wynen vercoopen wille ten tappe zal ghehouden zyn te scryven **ander vane ofte in een taffereel hanghende** voor de duer in groote lettren wat wynen hy te coopen heeft ende hoe vele dat elcke portie van zyn wyn gheldende es op de boete van lx schele parisis telcker reyse als zy bevonden werden ter contrarie doende by ghezwooren wyncrodters ofte bierwerckers, welke boeten zy overgheven zullen te bancke ende zullen gaen in drien ghelyck ander boete.

18 december 1549 – Jan Masselis heeft schulden bij Passchier de Kuelenare - SAP 394 – Folio 154 verso

Jan Masselis kent wettelick schuldich zynde **Passchier de Kuelenare** goede loyale schult ende onvergholden –

de somme van xxiiij pond parisis van coope van hommell – te betaelen de zelve schult te baefmesse eerstcommende - hierinne verbonden byden voorseide Jan ij ghemeten lands of daerontrent ligghe **inden Helhouck** – te weeten de drie vierendeel hommellhof zynde metter oostzyde an tlandt van relict Frans van de Walle – de westzyde an tlandt van Pieter Platevoet –

Item dander vyf vierendeel of daerontrent metter noortzyde an tlandt van Lampsen Dyer – de zuutzzyde an tlandt van Willem Schrolinck metgaders al zyn goet – present ende toecommende – Desen chaerte en gheduert

Actum den xviiij in december xvc xlix

Present kuerheers Jan de Broucke ende Gillis van Simpol

Myn man syn eyeren ontlaeyt
In een anders nest en laet my ontpaeyt

